

DECIZIE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Igor Moraru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoana
terță Serviciul de Protecție și Pază de Stat cu privire la contestarea actului
administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și compensarea cheltuielilor
de judecată,

împotriva deciziei din data de 08 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a respins cererea de apel declarată de către Casa Națională de Asigurări
Sociale împotriva hotărârii din data de 21 noiembrie 2019 a Judecătoriai Chișinău,
sediul Rîșcani,

constată:

La 07 decembrie 2018 Igor Moraru a depus cerere de chemare în judecată, în
procedura contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale, persoană terță Serviciul de Protecție și Pază de Stat, prin care a solicitat
recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-
2090/18 din data de 21 noiembrie 2018, obligarea efectuării recalculului pensiei
pentru vechimea în serviciu reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni
calendaristice precedente concedierii din 05 iunie 2018, cu includerea în vechimea
în serviciu a perioadei 16 septembrie 2015 - 24 septembrie 2018 și încasarea
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Igor Moraru a invocat că la 10 septembrie 2015 a
demisionat din cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat. De la 11 septembrie
2015 beneficiază de pensie în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a
persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.
1544-XII din 23 iunie 1993.

La 16 septembrie 2015 s-a reangajat în cadrul Serviciului de Protecție și Pază
de Stat, iar la 24 septembrie 2018 s-a eliberat de la serviciu.

În temeiul prevederilor art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, reclamantul s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere privind recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat la 24 septembrie 2018 cu includerea perioadei 16 septembrie 2015 - 24 septembrie 2018 în vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-2090/18 din data de 21 noiembrie 2018 i s-a respins cererea, motivând faptul că legea în vigoare nu prevede posibilitatea stabilirii repetate a pensiei după o eventuală reangajare în serviciul militar.

În opinia reclamantului autoritatea pârâtă eronat a statuat obiectul cererii prealabile, deoarece reclamantul a solicitat recalcularea pensiei și nu stabilirea acesteia în mod repetat. Totodată, în răspunsul său, intenționat a interpretat denaturat prevederile art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prin încercarea de a nega dreptul de recalcul a pensiei după eliberarea din serviciu.

Igor Moraru a menționat că legislatorul prin alin. (1), art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 a prevăzut expres posibilitatea recalculării pensiei, în cazul apariției unor circumstanțe noi care duc la majorarea pensiei, fără a face precizare despre proveniența actelor suplimentare și data apariției lor, stabilind doar că recalculul se va face pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi. Mai mult, recalculul se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare și nu în momentul pensionării, așa cum se invocă în răspuns.

Reclamantul a relatat că interpretarea diferită a normei sus invocate, în sensul reținut de autoritatea pârâtă, este inadmisibilă, deoarece contravine principiului securității raporturilor juridice degajat de art.6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, în partea ce ține de previzibilitatea legii în corelare cu principiul încrederii legitime.

Astfel, în temeiul normelor de drept național, cât și internațional Igor Moraru a considerat că Casa Națională de Asigurări Sociale nejustificat nu a inclus perioada 16 septembrie 2015 - 24 septembrie 2018, ca circumstanță generatoare pentru recalcularea pensiei, contrar prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993,

Prin hotărârea din data de 21 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani s-a admis cererea de chemare în judecată, s-a anulat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-2090/18 din data de 21 noiembrie 2018, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua recalculul pensiei pentru vechimea în serviciu reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 24 septembrie 2018, s-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Igor Moraru suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. (f.d. 133,138-141)

La 05 decembrie 2019, în termen, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 21 noiembrie 2019, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Igor Moraru să fie respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 136-137)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 08 iulie 2020 a respins cererea de apel declarată de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din data de 21 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 171,171-178)

În motivarea soluțiilor emise instanțele de judecată au reținut că, având în vedere reangajarea reclamantului în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat după stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, a avut loc modificarea drepturilor reclamantului, acesta acumulând o vechime în muncă suplimentară la cea existentă la data pensionării sale, ceea ce în mod incontestabil dă naștere dreptului său la recalcularea pensiei.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 13, lit. a), art. 14, lit. a) și 44 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 Igor Moraru a prezentat autorității pârâte acte suplimentare ce-i acordă dreptul la majorarea pensiei, și anume informația privind retribuția muncii pentru perioada de pînă la recenta sa eliberare din funcție.

În atare circumstanțe instanțele inferioare au conchis necesitatea anulării deciziei de refuz și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia pentru vechimea în serviciu a lui Igor Moraru.

La 09 septembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva deciziei din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei recurate și emiterea unei decizii noi. (f.d. 181-184)

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că soluția emisă de instanța de apel este rezultată din interpretarea eronată a legii materiale aplicabile la caz, în special a art. 61 din Legea nr. 1554 din 23 iunie 1993, or, obiectul din prezenta cauză este recalcularea pensiei în legătură cu obținerea unei noi vechimi în muncă în urma reangajării în serviciu după stabilirea dreptului la pensie.

Astfel, la judecarea cauzei instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul că Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 nu prevede dreptul la recalcularea pensiei stabilite anterior sau stabilirea din nou a pensiei după o eventuală reangajare a beneficiarului de pensie și obținerii unei noi vechimi în muncă.

Cu atât mai mult că, la eliberarea din serviciu, lui Igor Moraru i-a fost stabilită pensia conform art. 2, alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, dar nu în baza alin. (2), la prelungirea termenului de aflare în serviciu.

La fel, autoritatea recurentă a menționat că în sensul normei art. 61, alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, prin acte suplimentare se subînțeleg acte referitoare la solda, vechimea în muncă, obținute pînă la obținerea dreptului la pensie, care din motive independente nu s-au luat în calculul pensiei.

În speță, însă, Igor Moraru a prezentat acte noi pentru perioada 16 septembrie 2015-24 septembrie 2018, obținute în urma reangajării după stabilirea pensiei. În asemenea circumstanțe, actele respective nu pot fi luate în considerare la recalcularea pensiei stabilite anterior din 11 septembrie 2015.

Finalmente, Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că soluția instanțelor inferioare contravine jurisprudenței Curții Supreme de Justiție emise în cauze care au avut obiectul litigii similare cu cel din prezenta speță.

La 08 octombrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat prin intermediul oficiului poștal pentru notificare lui Igor Moraru, avocatului Eugeniu Musteață și

Serviciului de Protecție și Pază de Stat recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 189)

La 19 octombrie 2020 avocatul Eugeniu Musteață în interesele lui Igor Moraru a depus referință la recursul înaintat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil sau neîntemeiat, menționând că autoritatea recurentă interpretează eronat prevederile art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, ori această normă indică că recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare, ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi. (f.d.195-197)

Serviciul de Protecție și Pază de Stat la data de 10 noiembrie 2020 a depus referință la cererea de recurs înaintată de către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil sau neîntemeiat cu menținerea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel, indicând că instanțele de judecată just au stabilit netemeinicia refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale în recalcularea pensiei lui Igor Moraru, care la momentul adresării era deja beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită conform Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 08 iulie 2020, notificată prin intermediul poștei electronice Casei Naționale de Asigurări Sociale la 15 august 2020. (f.d. 179)

Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor art. 245 din Codul administrativ și a depus, în termen, recurs motivat la 09 septembrie 2020. (f.d. 181-184)

Prin încheierea din 11 noiembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat admisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și s-a numit spre examinare în fond, în complet de cinci judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. În speță, completul specializat nu consideră oportun de a cita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele autorității recurente au fost expuse cu suficientă claritate, iar intimatul prin referință a expus opinia sa asupra temeiniciei recursului.

Verificând argumentele invocate în recurs și referință, prin prisma materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în

contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia că Curtea de Apel Chișinău a interpretat în mod eronat normele de drept material pertinent speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate, din următoarele motive.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1), lit. c) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În interpretarea art. 244, alin. (2) coroborat cu art. 231, alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219, alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Prin prisma art. 194, alin. (2) din Codul administrativ în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Recapitulând esența litigiului în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Astfel, se observă că prin ordinul 0285ef din 10 septembrie 2015 Igor Moraru a demisionat din cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat.

Potrivit informației ce se conține în dosarul de pensionare întocmit pe numele lui Igor Moraru, acesta este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă în temeiul Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, stabilită la data de 11 septembrie 2015 în proporție de 56 % din suma soldei, având o vechime în muncă de 24 ani 10 luni 06 zile (f.d.115).

În baza ordinului nr. 0291ef din 16 septembrie 2015 Igor Moraru a fost încadrat în serviciul special în bază de contract în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat. Prin ordinul nr.169p/r din 24 septembrie 2018 Igor Moraru a fost concediat în baza art. 35, alin. (1), lit. e) din Legea nr. 134- XI din 13 iunie 2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat. (f.d.125).

Igor Moraru la 10 octombrie 2018 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat la 24 septembrie 2018, cu includerea perioadei 16 septembrie 2015 – 24 septembrie 2018 în vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei, anexând în acest sens copia carnetului de muncă și legitimația de pensionar. (f.d.6, 118)

Casa Națională de Asigurări Sociale prin decizia/răspunsul nr.M-2090/18 din 21 noiembrie 2018 a refuzat recalcularea stagiului de muncă în baza art. 2, art. 48 și art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă lui Igor Moraru, menționând că acest drept a fost realizat la data de 11 septembrie 2015. În motivarea soluției autoritatea publică a reținut că dreptul la

pensie apare o singură dată, după eliberarea din serviciu și de acest drept a beneficiat Igor Moraru. Dreptul de a fi recalculată pensia este de asemenea prevăzut la art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, dar care nu este aplicabil situației lui Igor Moraru. (f.d.7-8)

În dezacord cu acest răspuns al Casei Naționale de Asigurări Sociale, invocând că autoritatea publică denaturat interpretează prevederile art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, negând dreptul de recalculare a pensiei după eliberarea din serviciu, Igor Moraru a înaintat prezenta acțiune în instanța de contencios administrativ, solicitând recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-2090/18 din data de 21 noiembrie 2018, obligarea efectuării recalculului pensiei pentru vechimea în serviciu reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 05 iunie 2018, cu includerea în vechimea în serviciu a perioadei 16 septembrie 2015 - 24 septembrie 2018.

Fiind investită cu examinarea cauzei Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin hotărârea din data de 21 noiembrie 2019 a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către Igor Moraru.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 08 iulie 2020 a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a menținut hotărârea din 21 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, reținând că Igor Moraru dispune de dreptul de ai fi recalculată pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din faptul că după pensionare a fost reangajat în serviciu.

Instanța de recurs consideră soluția instanțelor ierarhic inferioare privind admiterea cererii de chemare în judecată înaintată de către Igor Moraru ca fiind greșită, rezultată din neelucidarea tuturor circumstanțelor importante speței și aplicarea eronată a normelor de drept material, motiv din care nu poate fi menținută.

Colegiul reține că litigiul a fost inițiat în instanță la 07 decembrie 2018 și legea materială aplicabilă speței este Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

În conformitate cu prevederile art. 1, alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare la data adoptării actului care se contestă în speță), contenciosul administrativ ca instituție juridică are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Totodată, conform dispozițiilor art. 16, alin. (1) din aceeași Lege, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă, sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Conform art. 26 din Legea nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000 actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care:

- a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii;
- b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței;
- c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ și a operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii acestuia.

Prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Articolul 224, alin. (1), lit. f) din Codul administrativ prevede că, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

La caz, Colegiul reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.M-2090/18 din 21 noiembrie 2018 și cerința subsecventă de obligare a autorității pârâte de a efectua recalcularea pensiei lui Igor Moraru.

Sub acest aspect este notabil că Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat drept temei de refuz în recalcularea pensiei lui Igor Moraru faptul că Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 nu prevede dreptul la recalcularea pensiei stabilită anterior sau stabilirea din nou a pensiei după o eventuală reangajare a beneficiarului de pensie și obținerii unei noi vechimi în muncă.

În corespundere cu art. 1, alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la data depunerii de către intimat a cererii de recalculare a pensiei și la data emiterii actului administrativ contestat), militarii care satisfac serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciul militar și în organele afacerilor interne.

Potrivit articolului 2 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la 11 septembrie 2015), militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, care au dreptul la pensie, li se stabilește pensie după eliberarea din serviciu.

Aliniatul 2 al aceluiași articol stipulează că persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne, cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și care au dreptul la pensie în conformitate cu art. 13 lit. a) din prezenta lege, li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

Totodată, art. 48 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 statuează că, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Conform art. 50 alin. (1) lit. b) din aceeași Lege, pensiile se stabilesc pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne – de la data eliberării din serviciu, dar nu mai devreme de ultima zi în care au fost asigurați cu soldă.

Din interpretarea logico-juridică a normelor precitate rezultă că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru primirea pensiei militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

În acest sens Colegiul constată că prin ordinul Serviciului de Protecție și Pază de Stat nr. 0285ef din 10 septembrie 2015 Igor Moraru a demisionat în baza art. 25 din Legea cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat nr. 134-XVI din 13 iunie 2008 (în vigoare la momentul eliberării).

Începând cu 11 septembrie 2015 lui Igor Moraru i-a fost stabilită pensie pentru vechime în muncă, în proporție de 56 % din suma soldei, pentru o vechime în muncă de 24 ani, 10 luni și 06 zile. (f.d. 115).

Casa Națională de Asigurări Sociale a susținut că pensia lui Igor Moraru a fost stabilită la eliberarea din serviciu în baza art.2, alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la 11 septembrie 2015).

Astfel, este evident că instanțele ierarhic inferioare, examinând cauza, greșit au concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii lui Igor Moraru, or, faptul că ultimul, în baza ordinului Serviciului de Protecție și Pază de Stat nr. 0291ef din 16 septembrie 2015 s-a angajat în cadrul Serviciului, unde a activat până la 24 septembrie 2018 nu poate constitui temei pentru recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, prin includerea vechimii în muncă obținute suplimentar după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 11 septembrie 2015.

La capitolul dat instanța de recurs decelează că dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile legii.

Astfel, ținând cont de faptul că din solicitările expuse în cererea de chemare în judecată rezultă că obiectul acțiunii ține de dreptul persoanei la recalcularea pensiei, drept ce face parte din categoria drepturilor sociale, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul adițional nr. 1 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, Colegiul pentru a nu leza dreptul lui Igor Moraru la proprietate va analiza temeiurile de recalculare a pensiei prin prisma prevederilor art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Conform articolului 61, alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la momentul depunerii cererii de recalculare a pensiei), recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta

ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Alineatul 2 al aceluiași articol stipulează că pensiile stabilite persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne, cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne, urmează a fi recalculate după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

Din sensul logico-juridic al normei art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 rezultă cert și expres trei situații în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată, și anume: 1) existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; 2) prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; 3) recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul militar.

La materialele dosarului, însă, nu sunt anexate probe din care să rezulte că la 11 septembrie 2015, lui Igor Moraru i-a fost stabilită pensia la prelungirea peste limita de vârstă a termenului de aflare în serviciu în condițiile art. 2, alin. (2) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele autorității recurente precum că situația lui Igor Moraru nu cade sub incidența art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, deoarece Legea nominalizată nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie pentru vechime în muncă după reîncadrarea în serviciul militar.

Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 nu garantează militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupelor organelor afacerilor interne dreptul la stabilirea repetată a mărimii pensiei în cazul în care au fost reangajați și au obținut o altă vechime în muncă. În caz contrar, ar reieși că subiecții menționați ar dispune de nenumărate ori de dreptul la stabilirea sau repetate majorări ale pensiei.

Așadar, Igor Moraru putea pretinde la stabilirea unei noi mărimi a pensiei, doar în cazul în care dispunea de dreptul la diferite pensii, însă, în speța dedusă judecătii, astfel de circumstanțe nu s-au constatat, reclamantul/intimat a pretins din nou la aceeași categorie de pensie, de care beneficiază din 11 septembrie 2015.

Această concluzie derivă și din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie, care de asemenea nu admite stabilirea din nou a aceleiași categorii de pensie.

Respectiv, decizia/răspunsul nr.M-2090/18 din data de 21 noiembrie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale este legală și temeiuri de a fi anulată nu există. Circumstanța dată impune de a constata că sunt neîntemeiate cerințele lui Igor Moraru cu privire la recunoașterea ilegalității acestui act administrativ și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula pensia pentru vechimea în serviciu, motiv pentru care recursul urmează a fi admis, actele

judecătorești contestate casate, iar acțiunea respinsă, ca fiind neîntemeiată.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că, atunci când pensia a fost stabilită la 11 septembrie 2015 conform Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, Igor Moraru nu mai poate pretinde la stabilirea unei noi pensii pentru vechime în muncă.

Colegiul consideră că instanțele inferioare, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale de a reexamina și stabili din nou mărimea pensiei pentru vechimea în muncă lui Igor Moraru, nu au luat în considerare prevederile legale expuse supra, și anume că recalcularea mărimii pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul instanțelor ierarhic inferioare, precum că Igor Moraru, fiind reîncadrat în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat, după stabilirea pensiei inițiale, i se permite stabilirea și actualizarea din nou a mărimii pensiei, în baza vechimii acumulate pentru toate perioadele în serviciu.

Această concluzie contravine normelor citate mai sus, or, recalcularea pensiilor stabilite anterior poate avea loc în cazul în care este prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar, condiție care nu se atestă la caz.

Cu toate acestea, Igor Moraru poate beneficia ulterior conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 în coroborare cu Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie, la momentul depunerii cererii, de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă în condiții generale unde în stagiul de cotizare vor fi incluse toate perioadele contributive.

În consecință, instanța de recurs menționează că jurisprudența nu este imuabilă ci, din contra, progresivă în esență, iar acest fapt se confirmă prin deciziile din 28 februarie 2020 și 03 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție (dosarele nr. 3ra-10/20 nr. 3ra-254/20 și nr.3ra-579/20), din care rezultă revirimentul practicii judiciare în acest sens, or, dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Așadar, circumstanțele descrise permit instanței de recurs să conchidă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile legii, motiv din care actele judecătorești de dispoziție emise de acestea nu pot fi menținute, iar cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Moraru urmează a fi respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o decizie nouă, prin care să respingă acțiunea în contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Moraru.

Conform articolelor 258 alin. (3), 248 alin. (1) lit. c) și 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 21 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și se emite o decizie nouă, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Moraru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoana terță Serviciul de Protecție și Pază de Stat cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Maria Ghervas